

GIÁ TRỊ VÀ SỨC SỐNG BỀN VỮNG CỦA CHỦ NGHĨA MÁC - LÊNIN

XÂY DỰNG, CHỈNH ĐỐN ĐẢNG THEO “DI CHỨC” HỒ CHÍ MINH

VŨ VĂN GÀU (*)

Trong “Di chúc” để lại cho chúng ta hôm nay, 44 năm trước, Chủ tịch Hồ Chí Minh đã căn dặn chúng ta phải thường xuyên chăm lo xây dựng và chỉnh đốn Đảng để “giữ gìn Đảng ta thật trong sạch”, “xứng đáng là người lãnh đạo, là người đầy tớ thật trung thành của nhân dân” và phải coi đó là “việc cần phải làm trước tiên” đối với một Đảng cầm quyền. Đó cũng chính là tinh thần mà Nghị quyết Trung ương 4 khóa XI – “Một số vấn đề cấp bách về xây dựng Đảng trong tình hình hiện nay” của Đảng ta đưa ra nhằm xây dựng Đảng ta thật sự là một Đảng cách mạng chân chính, ngày càng trong sạch, vững mạnh, không ngừng nâng cao năng lực lãnh đạo, sức chiến đấu của Đảng.

Trong công cuộc đổi mới đất nước theo định hướng xã hội chủ nghĩa, với tư cách người khởi xướng đường lối đổi mới và trực tiếp lãnh đạo thực hiện đường lối đó, Đảng ta không chỉ luôn nhấn mạnh tầm quan trọng, ý nghĩa lớn lao và vai trò quyết định của công tác xây dựng, chỉnh đốn Đảng, mà còn xác định đó là nhiệm vụ then chốt. Tại Đại hội XI (tháng 1/2011), khi xác định tám nhiệm vụ cơ bản có tính hệ thống và toàn diện về xây dựng Đảng trong tình hình mới, một lần nữa, Đảng ta tiếp tục đặt ra yêu cầu xây dựng Đảng ta thành một Đảng thật sự trong sạch, vững mạnh cả về chính trị, tư tưởng, tổ chức, cán bộ lẫn phương thức lãnh đạo và vấn đề nâng cao sức chiến

đấu của Đảng. Triển khai thực hiện Nghị quyết Đại hội XI, tại Hội nghị Trung ương 4 khóa XI (tháng 12/2011), Đảng ta đã thông qua Nghị quyết “Một số vấn đề cấp bách về xây dựng Đảng trong tình hình hiện nay” với ba vấn đề thật sự cấp bách, cần làm ngay để “xây dựng Đảng ta thật sự là một Đảng cách mạng chân chính, ngày càng trong sạch, vững mạnh, không ngừng nâng cao năng lực lãnh đạo, sức chiến đấu của Đảng”(1). Nâng cao năng lực lãnh đạo, sức chiến đấu của Đảng để “giữ gìn

(*) Phó giáo sư, tiến sĩ, Trưởng khoa Triết học, Trường Đại học Khoa học Xã hội và Nhân văn, Đại học Quốc gia Tp. Hồ Chí Minh.

(1) Đảng Cộng sản Việt Nam. Văn kiện Hội nghị lần thứ tư Ban Chấp hành Trung ương khóa XI. Nxb Chính trị Quốc gia, Hà Nội, 2012, tr.27.

Đảng ta thật trong sạch", "xứng đáng là người lãnh đạo, là người đầy tớ thật trung thành của nhân dân" - đó cũng chính là điều mà 44 năm trước đây, Chủ tịch Hồ Chí Minh - người sáng lập và rèn luyện Đảng ta, đã căn dặn chúng ta phải coi đó là "việc cần phải làm trước tiên" và thường xuyên đối với một Đảng cầm quyền, trong *Di chúc* mà Người để lại cho toàn Đảng, toàn quân, toàn dân ta trước lúc đi vào cõi vĩnh hằng, "đi gặp cụ Các Mác, cụ Lênin và các vị cách mạng đàn anh khác".

44 năm qua, kể từ ngày 2 tháng 9 năm 1969 đến nay, *Di chúc* của Chủ tịch Hồ Chí Minh đã thực sự trở thành một văn kiện mang tính định hướng, thành lời chỉ dẫn sâu sắc, thành phương châm đúng đắn và là kim chỉ nam cho Đảng ta trong công tác xây dựng và chỉnh đốn Đảng. Do vậy, giờ đây, trong bối cảnh chúng ta đang ra sức thực hiện Nghị quyết Trung ương 4 khóa XI, nhắc lại quan điểm xây dựng, chỉnh đốn mà Người đã đưa ra trong *Di chúc* với tư cách một văn kiện lịch sử để lại cho chúng ta hôm nay, thiết nghĩ, là bổ ích và cần thiết.

Nói đến tư tưởng Hồ Chí Minh về xây dựng và chỉnh đốn Đảng mà Người đã đưa ra trong *Di chúc* để lại cho chúng ta hôm nay, trước hết cần khẳng định rằng, với Người, xây dựng và chỉnh đốn Đảng không chỉ là nhiệm vụ then chốt, mang tầm chiến lược, mà còn là công

việc thường xuyên của Đảng để Đảng có được sự vận động và phát triển cùng với tiến trình phát triển của sự nghiệp cách mạng do Đảng lãnh đạo. Chính vì vậy, trong suốt cuộc đời hoạt động cách mạng của mình, trong suốt những năm lãnh đạo cách mạng Việt Nam, lãnh đạo Đảng Cộng sản Việt Nam, Người luôn chủ trương và giữ vững quan điểm gắn xây dựng đường lối, chiến lược, sách lược cho cách mạng Việt Nam với xây dựng Đảng Cộng sản Việt Nam thành Đảng duy nhất cầm quyền và lãnh đạo cách mạng Việt Nam; xây dựng Đảng, không ngừng nâng cao trí tuệ và bản lĩnh của Đảng gắn liền với chỉnh đốn Đảng, thường xuyên nâng cao sức chiến đấu của Đảng, làm cho Đảng thực sự trong sạch, vững mạnh. Với chủ trương và quan điểm đúng đắn này, ngay khi bước sang tuổi của lớp người "xưa nay hiếm", với "tinh thần vẫn sáng suốt, thân thể vẫn khỏe mạnh", khi để lại *Di chúc* cho chúng ta hôm nay, lời đầu tiên được Người dành cho việc "nói về Đảng", về xây dựng và chỉnh đốn Đảng.

"Trước hết nói về Đảng", về xây dựng và chỉnh đốn Đảng, Hồ Chí Minh đã nói về việc giữ gìn sự đoàn kết trong Đảng. Là người thấu hiểu hơn ai hết truyền thống của Đảng ta ngay từ những ngày đầu thành lập, nhận thức sâu sắc hơn ai hết vai trò cực kỳ quan trọng của sự đoàn kết, nhất trí trong Đảng, Hồ Chí Minh đã khẳng định: "Đoàn kết là một

truyền thống cực kỳ quý báu của Đảng và của nhân dân ta” và chính là “nhờ đoàn kết chặt chẽ, một lòng một dạ phục vụ giai cấp, phục vụ nhân dân, phục vụ Tổ quốc, cho nên từ ngày thành lập tới nay, Đảng ta đã đoàn kết, tổ chức và lãnh đạo nhân dân hăng hái đấu tranh tiến từ thắng lợi này tới thắng lợi khác”. Với khẩu định này, với mong muốn giữ gìn sự đoàn kết, thống nhất trong Đảng trở thành truyền thống của Đảng ta, Người đã căn dặn chúng ta: “Các đồng chí từ Trung ương đến các chi bộ cần phải giữ gìn sự đoàn kết nhất trí của Đảng như giữ gìn con ngươi của mắt mình”(2).

Thấu hiểu sâu sắc truyền thống đoàn kết trong Đảng bắt nguồn từ truyền thống đoàn kết của dân tộc Việt Nam trong lịch sử và trên cơ sở nhận thức đúng đắn từ lập trường cách mạng của chủ nghĩa Mác - Lênin về vai trò của sự đoàn kết, sự thống nhất trong Đảng, luôn coi “sự đoàn kết trong Đảng là quan trọng hơn bao giờ hết”, Hồ Chí Minh dành phần tiếp theo trong *Di chúc* để nói về những việc Đảng cần phải làm để giữ gìn, củng cố và phát triển sự đoàn kết, thống nhất trong Đảng. Theo Người, giữ gìn, củng cố và phát triển sự đoàn kết, thống nhất trong toàn Đảng là giữ gìn, củng cố và phát triển sự đoàn kết, thống nhất từ Trung ương đến các chi bộ về chính trị, tư tưởng và tổ chức. Và, đoàn kết phải

trên cơ sở giữ vững nguyên tắc tập trung dân chủ, nhất là phải thực hiện dân chủ rộng rãi và thường xuyên, nghiêm chỉnh tự phê bình và phê bình. Hơn nữa, “trong Đảng thực hành dân chủ rộng rãi, thường xuyên và nghiêm chỉnh *tự phê bình và phê bình* là cách tốt nhất để củng cố và phát triển sự đoàn kết và thống nhất của Đảng”(3).

Nhấn mạnh vai trò của *tự phê bình* và *phê bình* mà lúc sinh thời, Hồ Chí Minh luôn coi là quy luật phát triển của Đảng, là phương thức tốt nhất, hiệu quả nhất và cũng là “vũ khí sắc bén” nhất để củng cố và phát triển sự đoàn kết, thống nhất trong Đảng, trong *Di chúc*, Người đã nói rõ: Tự phê bình và phê bình không phải chủ yếu là để xử lý, mà cái chính là để mỗi cán bộ, đảng viên của Đảng nhận thức rõ mặt tốt mà phát huy, mặt còn yếu kém mà khắc phục, sửa chữa, nhất là để cùng nhau tiến bộ, và không quên căn dặn chúng ta rằng, trong tự phê bình và phê bình phải lấy “*tình đồng chí thương yêu lẫn nhau*” làm phương châm(4).

Không chỉ coi trọng việc gìn giữ, củng cố và phát triển sự đoàn kết, thống nhất, trong xây dựng và chỉnh đốn Đảng, Hồ Chí Minh còn luôn khẳng định vai trò nền tảng, ý nghĩa quyết

(2) Hồ Chí Minh. *Toàn tập*, t.12. Nxb Chính trị Quốc gia, Hà Nội, 1996, tr.497.

(3) Hồ Chí Minh. *Sđđ.*, t.12, tr.497 - 498.

(4) Xem: Hồ Chí Minh. *Sđđ.*, t.12, tr.498.

định của đạo đức cách mạng. Coi đạo đức là cái gốc của người cách mạng, đạo đức cách mạng là cơ sở nền tảng của một Đảng cầm quyền, vào lúc sinh thời, Người đặc biệt quan tâm đến việc giáo dục, rèn luyện đạo đức cách mạng cho cán bộ, đảng viên, đến việc xây dựng Đảng ta thành một *Đảng đạo đức, văn minh*. Không chỉ thế, khi xác định đạo đức cách mạng là “quyết tâm suốt đời” đấu tranh cho Đảng, cho cách mạng, “ra sức làm việc” cho Đảng, giữ vững kỷ luật của Đảng, thực hiện tốt đường lối, chính sách của Đảng, đặt lợi ích của Đảng và nhân dân lao động lên trên, lên trước lợi ích cá nhân mình; “hết lòng hết sức phục vụ nhân dân”, vì Đảng, vì dân mà đấu tranh quên mình, gương mẫu trong mọi công việc, “ra sức học tập” chủ nghĩa Mác - Lênin, dùng tự phê bình và phê bình để nâng cao tư tưởng và cải tiến công tác của mình để cùng tiến bộ, Người còn khẳng định: “Người cách mạng phải có *đạo đức cách mạng* làm nền tảng, mới hoàn thành được nhiệm vụ cách mạng vẻ vang”(5). Với Người, làm cách mạng là để cải tạo xã hội cũ thành xã hội mới, đó là một sự nghiệp rất vẻ vang song cũng vô cùng khó khăn, gian khổ mà Đảng là người lãnh đạo, do vậy, “cũng như sông thì có nguồn mới có nước, không có nguồn thì sông cạn. Cây phải có gốc, không có gốc thì cây héo. Người cách mạng phải có đạo đức, không có đạo đức thì tài giỏi

mấy cũng không lãnh đạo được nhân dân”(6). Và, với việc thường xuyên nhắc nhở đội ngũ cán bộ, đảng viên của Đảng phải không ngừng tu dưỡng, rèn luyện đạo đức cách mạng, với việc tự mình phấn đấu trở thành tấm gương sáng về đạo đức cách mạng, về thực hành đạo đức cách mạng, trước lúc đi xa, trong *Di chúc* để lại cho chúng ta hôm nay, Người đã không quên căn dặn chúng ta: “Đảng ta là một đảng cầm quyền. Mỗi đảng viên và cán bộ phải thật sự thấm nhuần *đạo đức cách mạng*, thật sự cần kiệm liêm chính, chí công vô tư. Phải giữ gìn Đảng ta thật trong sạch, phải xứng đáng là người lãnh đạo, là người đầy tớ thật trung thành của nhân dân”(7).

Lời căn dặn, lời dạy ấy trong *Di chúc* của một người đã “suốt đời hết lòng hết sức phục vụ Tổ quốc, phục vụ cách mạng, phục vụ nhân dân”, suốt đời phấn đấu cho sự nghiệp cách mạng của Đảng đã cho chúng ta thấy rõ ràng rằng, xây dựng và chỉnh đốn Đảng trước hết phải làm cho Đảng thật sự trong sạch, vững mạnh, đoàn kết, thống nhất, có đạo đức, có trí tuệ và hơn nữa, phải làm cho Đảng luôn là “một đảng cầm quyền”, luôn “xứng đáng là người lãnh đạo, là người đầy tớ thật trung thành của nhân dân”, “một lòng một dạ phục vụ giai cấp, phục vụ nhân dân,

(5) Hồ Chí Minh. *Sđđ.*, t.9, tr.285,283.

(6) Hồ Chí Minh. *Sđđ.*, t.5, tr.252-253.

(7) Hồ Chí Minh. *Sđđ.*, t.12, tr.498.

phục vụ Tổ quốc". Với Hồ Chí Minh, xây dựng và chỉnh đốn Đảng vì mục tiêu chiến lược ấy là phải làm cho Đảng và mỗi cán bộ, đảng viên của Đảng thấy rõ việc phục vụ nhân dân, chăm lo cho hạnh phúc nhân dân là trách nhiệm, là nghĩa vụ, là niềm vinh dự, là nguồn hạnh phúc của chính mình. Bởi trong tư tưởng của Người, Đảng ta - "Đảng của giai cấp công nhân và nhân dân lao động, cho nên nó phải là Đảng của dân tộc Việt Nam"(8); ngoài lợi ích của giai cấp công nhân và nhân dân lao động, Đảng không có lợi ích nào khác, Đảng đại biểu cho lợi ích chung của giai cấp công nhân và toàn thể nhân dân lao động chứ không phải là mưu cầu lợi ích riêng cho một nhóm người, cho một cá nhân nào. Cũng do Đảng ta là Đảng của giai cấp công nhân và nhân dân lao động, nên Đảng phải *xây dựng "quan hệ máu thịt" với nhân dân, có trách nhiệm phục vụ nhân dân, vì nhân dân mà phục vụ*; mỗi cán bộ, đảng viên của Đảng đều phải nêu cao tinh thần phụ trách trước Đảng, trước nhân dân. Để thực hiện điều này, "Đảng cần phải có *kế hoạch* thật tốt để phát triển kinh tế và văn hóa, nhằm không ngừng *nâng cao đời sống của nhân dân*", "phải có kế hoạch sẵn sàng, rõ ràng, chu đáo, để tránh khỏi bị động, thiếu sót và sai lầm" và nhất là, phải quan tâm trước hết đến "công việc đối với *con người*"(9).

Trong *Di chúc* để lại cho chúng ta

hôm nay, Hồ Chí Minh còn căn dặn, xây dựng Đảng ta thật sự trong sạch, vững mạnh, chúng ta phải đặc biệt quan tâm đến việc đào tạo đội ngũ những người kế thừa sự nghiệp cách mạng của Đảng. Coi việc "bồi dưỡng thế hệ cách mạng cho đời sau là một việc rất quan trọng và rất cần thiết", khi nói về đội ngũ những người thừa kế sự nghiệp cách mạng của Đảng - Đoàn viên và thanh niên, những người mà "nói chung là tốt, mọi việc đều hăng hái xung phong, không ngại khó khăn, có chí tiến thủ", Người đã không quên căn dặn Đảng ta "cần phải chăm lo giáo dục *đạo đức cách mạng* cho họ, đào tạo họ thành những người thừa kế xây dựng xã hội chủ nghĩa vừa "hồng" vừa "chuyên"(10).

Là người suốt đời phục vụ không chỉ cho sự nghiệp cách mạng của giai cấp công nhân Việt Nam, mà cả cho sự nghiệp cách mạng của giai cấp công nhân toàn thế giới, với tư cách người chiến sĩ cộng sản quốc tế, luôn quan tâm đến phong trào cách mạng thế giới, Hồ Chí Minh luôn lấy làm "tự hào với sự lớn mạnh của phong trào cộng sản và công nhân quốc tế" và cũng luôn thấy "đau lòng" trước "sự bất hòa" giữa các Đảng Cộng sản và Công nhân trong phong trào cách mạng thế giới. Trước lúc đi xa, biết mình không còn có thể

(8) Hồ Chí Minh. *Sđd.*, t.6, tr.175.

(9) Hồ Chí Minh. *Sđd.*, t.12, tr.498,503.

(10) Hồ Chí Minh. *Sđd.*, t.12, tr.498.

giúp sức vào việc khôi phục, giữ gìn và phát triển sự đoàn kết, thống nhất giữa các "đảng anh em", với niềm tin "các đảng anh em và các nước anh em sẽ nhất định phải đoàn kết lại", Người đã bày tỏ mong muốn Đảng ta "ra sức hoạt động, góp phần đặc lực vào việc khôi phục lại khối đoàn kết giữa các đảng anh em trên nền tảng chủ nghĩa Mác - Lênin và chủ nghĩa quốc tế vô sản, có lý có tình"(11) và coi đó cũng là một nhiệm vụ "cần phải làm" trong công tác xây dựng Đảng.

Coi xây dựng Đảng thật sự trong sạch, vững mạnh phải gắn liền với "chỉnh đốn lại Đảng", chỉnh đốn Đảng là cơ sở để xây dựng Đảng thật sự trong sạch, vững mạnh, trong Di chúc để lại cho chúng ta hôm nay, Hồ Chí Minh còn đặc biệt nhấn mạnh: Đối với một Đảng cầm quyền, lãnh đạo cách mạng, khi cách mạng chuyển sang một giai đoạn mới, "chỉnh đốn lại Đảng" cũng là "việc cần phải làm trước tiên"(12). "Chỉnh đốn lại Đảng", theo Người, là "làm cho mỗi đảng viên, mỗi đoàn viên, mỗi chi bộ đều ra sức làm tròn nhiệm vụ Đảng giao phó cho mình, toàn tâm toàn ý phục vụ nhân dân"(13). "Chỉnh đốn lại Đảng" cũng là để xây dựng Đảng ta thật sự trong sạch, vững mạnh, để Đảng luôn giữ được vai trò lãnh đạo cách mạng, vai trò tiên phong gương mẫu, để Đảng phát huy được sức mạnh, bản lĩnh và trí tuệ của mình, để Đảng

không trở thành quan liêu, xa dân, thoái hóa, biến chất, để củng cố lòng tin của dân với Đảng, thực hiện Đảng - dân một ý chí.

Trong Di chúc để lại cho chúng ta hôm nay, Hồ Chí Minh còn chỉ rõ: "Chỉnh đốn lại Đảng" không có nghĩa là Đảng phạm phải những sai lầm, thiếu sót nào đó cần phải sửa chữa, khắc phục, chỉnh đốn lại, bởi một Đảng cầm quyền, lãnh đạo cách mạng không thể tránh khỏi thiếu sót, sai lầm. "Chỉnh đốn lại Đảng" thì cái chính là để nâng cao chất lượng, năng lực lãnh đạo của Đảng lên một tầm cao mới, đủ sức hoàn thành những nhiệm vụ chiến lược của cách mạng, nhất là mỗi khi cách mạng chuyển sang một giai đoạn phát triển mới, phải giải quyết nhiều vấn đề mới mẻ mới nảy sinh, kể cả những vấn đề nảy sinh trong tư tưởng chính trị, đạo đức, lối sống, trong nội dung, phương thức, phương pháp hoạt động cách mạng và lãnh đạo cách mạng. Chính vì vậy, khi thấy trước cách mạng nước ta sắp chuyển sang một giai đoạn phát triển mới, Người căn dặn chúng ta phải tiến hành "chỉnh đốn lại Đảng" và coi đó là "việc cần làm trước tiên" để "tránh khỏi bị động, thiếu sót và sai lầm" khi thực thi "một công việc cực kỳ to lớn, phức tạp và khó khăn" - xây dựng và phát triển đất nước trong hòa bình, với

(11) Hồ Chí Minh. *Sđd.*, t.12, tr.499.

(12) Hồ Chí Minh. *Sđd.*, t.12, tr.503.

(13) Hồ Chí Minh. *Sđd.*, t.12, tr.503.

tư cách “một cuộc chiến đấu chống lại những gì đã cũ kỹ, hư hỏng, để tạo ra những cái mới mẻ tốt tươi”(14).

Hiện nay, trước những đòi hỏi ngày càng cao của sự nghiệp đổi mới, phát triển kinh tế thị trường và đẩy mạnh công nghiệp hóa, hiện đại hóa đất nước theo định hướng xã hội chủ nghĩa, cùng với đó là việc tiếp tục thực hiện và ngày càng đi vào chiều sâu Cuộc vận động “Học tập và làm theo tấm gương đạo đức Hồ Chí Minh” theo Chỉ thị số 03-CT/TW của Bộ Chính trị khóa XI về “*Tiếp tục đẩy mạnh việc học tập và làm theo tấm gương đạo đức Hồ Chí Minh*”, việc nhắc lại tư tưởng của Hồ Chí Minh về xây dựng và chỉnh đốn Đảng mà trong *Di chúc* để lại cho chúng ta hôm nay, Người khẳng định là “việc cần phải làm trước tiên”, có thể nói, là việc làm có ý nghĩa thời sự cấp bách. Đúng như nguyên Tổng Bí thư Lê Khả Phiêu đã nói: “Khi cách mạng khó khăn, chỉnh đốn Đảng để xây dựng thái độ bình tĩnh, sáng suốt, kiên định lập trường, không để rơi vào tình trạng dao động, bi quan; khi cách mạng trên đà thắng lợi, chỉnh đốn Đảng để ngăn ngừa bệnh kiêu ngạo, chủ quan, tự mãn, lạc quan tếu; khi Đảng cầm quyền, đảng viên rất dễ đánh mất mình, ngày hôm qua vĩ đại, không nhất định hôm nay vẫn được mọi người yêu mến nếu họ không trong sáng, sa vào chủ nghĩa cá nhân. Vì vậy, lại cần coi trọng chỉnh đốn Đảng”(15).

Xác định xây dựng và chỉnh đốn

Đảng là nhiệm vụ then chốt trong công cuộc đổi mới toàn diện đất nước, 14 năm trước, nhân Kỷ niệm 30 năm thực hiện *Di chúc* của Chủ tịch Hồ Chí Minh, Đảng ta đã phát động Cuộc vận động xây dựng, chỉnh đốn Đảng theo *Di chúc* của Người. Mục đích của cuộc vận động đó là “xây dựng Đảng trong sạch, vững mạnh, nâng cao sức chiến đấu và vai trò lãnh đạo, nâng cao uy tín và thanh danh Đảng; thực hiện quan hệ máu thịt với nhân dân, Đảng – dân một ý chí”. 14 năm thực hiện Cuộc vận động này, cho đến nay, như Nghị quyết Trung ương 4 khóa XI của Đảng đã khẳng định: Công tác xây dựng chỉnh đốn Đảng đã đạt được nhiều kết quả tích cực, năng lực lãnh đạo và sức chiến đấu của Đảng không ngừng được nâng cao; phương thức lãnh đạo của Đảng từng bước được đổi mới; vai trò lãnh đạo của Đảng được giữ vững; uy tín của Đảng đối với dân được củng cố; đội ngũ cán bộ lãnh đạo, quản lý các cấp đã có bước trưởng thành và tiến bộ về nhiều mặt; đa số cán bộ, đảng viên có ý thức rèn luyện, nâng cao phẩm chất chính trị, đạo đức, lối sống, có ý thức phục vụ nhân dân, được nhân dân tin tưởng. Song, bên cạnh kết quả đã đạt được đó, công tác xây dựng Đảng vẫn còn không ít hạn chế, yếu kém, thậm chí có những yếu kém, khuyết điểm kéo dài qua nhiều nhiệm kỳ chậm được khắc phục,

(14) Xem: Hồ Chí Minh. *Sđđ.*, t.12, tr.503,505.

(15) *Tạp chí Cộng sản*, số 11 – 1999, tr.4.

làm giảm sút lòng tin của dân đối với Đảng; nếu không được sửa chữa sẽ là thách thức lớn đối với vai trò lãnh đạo của Đảng và sự tồn vong của chế độ. Đặc biệt, một bộ phận không nhỏ cán bộ, đảng viên, trong đó có những đảng viên giữ vị trí lãnh đạo, quản lý, kể cả một số cán bộ cao cấp, suy thoái về tư tưởng chính trị, đạo đức, lối sống với những biểu hiện khác nhau về sự phai nhạt lý tưởng, sa vào chủ nghĩa cá nhân ích kỷ, cơ hội, thực dụng, chạy theo danh lợi, tiền tài, kèn cựa địa vị, cục bộ, tham nhũng, lãng phí, tùy tiện, vô nguyên tắc...(16).

Về tổng thể, có thể nói, kết quả của những năm thực hiện Cuộc vận động xây dựng chỉnh đốn Đảng theo *Di chúc* của Chủ tịch Hồ Chí Minh, cũng như Cuộc vận động "Học tập và làm theo tấm gương đạo đức Hồ Chí Minh" với nhiều biện pháp, nhiều cuộc vận động được tiến hành thường xuyên, liên tục, như Tổng Bí thư Nguyễn Phú Trọng khẳng định tại Hội nghị Trung ương 4 khóa XI của Đảng, đã "làm cho Đảng ta ngày càng tiến bộ, trưởng thành; song kết quả vẫn còn nhiều hạn chế", "các mặt khuyết điểm, yếu kém chưa khắc phục được bao nhiêu, có mặt còn phức tạp thêm, gây băn khoăn, lo lắng trong cán bộ, đảng viên và nhân dân"(17).

Trên thực tế, tình trạng suy thoái về tư tưởng chính trị, đạo đức, lối sống, bệnh cơ hội, chủ nghĩa cá nhân và tệ quan liêu, tham nhũng, lãng phí trong một bộ phận cán bộ, đảng viên vẫn diễn

ra nghiêm trọng. Đã nhiều năm tiến hành công tác đấu tranh chống tham nhũng, quan liêu, lãng phí, nhưng chúng ta vẫn chưa ngăn chặn, đẩy lùi được tình trạng tham nhũng, tệ quan liêu và lãng phí của công. Tình trạng tham nhũng, tệ nạn tham ô, bòn rút tài sản, công quỹ của Nhà nước, lãng phí của công, sách nhiễu dân vẫn còn tồn tại khá phổ biến ở những mức độ và hình thức khác nhau trong đội ngũ cán bộ, bộ máy lãnh đạo và quản lý, nhất là trong lĩnh vực quản lý nhà đất, xây dựng cơ bản và chi tiêu ngân sách. Điều đáng lo ngại là một số người có chức, có quyền đã trở nên hư hỏng, thoái hóa, biến chất, làm tổn hại đến uy tín của Đảng và ở nơi này, nơi khác vẫn còn tái diễn hiện tượng chạy chức, chạy quyền, chạy tội, chạy bằng cấp. Việc kiểm tra, ngăn ngừa, uốn nắn, xử lý sai phạm còn chậm, nhiều vụ việc chưa được kịp thời phát hiện, xử lý chưa nghiêm. Việc chấp hành nguyên tắc tập trung dân chủ và giữ gìn đoàn kết nội bộ tuy có những chuyển biến, tiến bộ, nhưng vẫn còn những biểu hiện vi phạm nguyên tắc tập trung dân chủ, làm việc không theo quy chế, độc đoán, chuyên quyền, một số nơi còn tiềm ẩn nguy cơ mất đoàn kết và không ít tổ chức đảng có biểu hiện đoàn kết xuôi chiều. Không chỉ một số cán bộ, đảng viên, mà cả một

(16) Xem: Đảng Cộng sản Việt Nam. *Văn kiện Hội nghị lần thứ tư Ban Chấp hành Trung ương khóa XI*. Nxb Chính trị Quốc gia, Hà Nội, 2012, tr.21-22.
(17) Đảng Cộng sản Việt Nam. *Sđđ.*, tr.12.

số cán bộ lãnh đạo chủ chốt các cấp chưa tự giác tự phê bình và phê bình, nhất là trong đấu tranh chống tham nhũng, tham ô, lãng phí. Tình trạng giảm sút ý chí, phai nhạt về lý tưởng, dao động về con đường xây dựng chủ nghĩa xã hội, suy thoái về phẩm chất đạo đức, lối sống của một bộ phận cán bộ, đảng viên gắn liền với tình trạng kỷ cương, phép nước không nghiêm khiến nhân dân bất bình, lo lắng và giảm sút niềm tin.

Có thể coi đây là những khuyết điểm lớn, những nhân tố tiêu cực lớn trong công tác xây dựng, chỉnh đốn Đảng mà chúng ta đã thực hiện trong nhiều năm qua. Những khuyết điểm, những nhân tố tiêu cực này không chỉ đang hạn chế, kìm hãm bước tiến của công cuộc đổi mới ở nước ta, mà còn là nguy cơ đe dọa sự tồn vong của Đảng và Nhà nước ta.

Tổng Bí thư Nguyễn Phú Trọng đã khẳng định: “Xây dựng, chỉnh đốn Đảng là công việc rất khó khăn, rất phức tạp, vì nó liên quan đến xây dựng tổ chức, xây dựng con người, là công tác con người, đụng chạm đến danh dự, lợi ích, quan hệ của con người. Khó nhưng không thể không làm, vì nó liên quan đến sinh mệnh của Đảng và sự tồn vong của chế độ”(18). Do vậy, theo chúng tôi, việc chúng ta tiếp tục thực hiện Cuộc vận động xây dựng, chỉnh đốn Đảng theo *Di chúc* của Chủ tịch Hồ Chí Minh và đưa cuộc vận động này thật sự đi vào chiều sâu nhằm tạo ra sự thống nhất về quan điểm, ý chí và hành động trong

toàn Đảng vẫn còn là “việc cần phải làm trước tiên”. Từ những kết quả đạt được, từ những yếu kém, bất cập còn tồn tại trong 14 năm thực hiện Cuộc vận động này, cùng với thực tiễn phong trào “Học tập và làm theo tấm gương đạo đức Hồ Chí Minh” đang ngày càng trở nên sâu rộng và đi vào thực chất, trên tinh thần Nghị quyết Trung ương 4 khóa XI, công tác xây dựng và chỉnh đốn Đảng trong thời gian tới, theo chúng tôi, trước hết phải nhằm giáo dục, rèn luyện đạo đức, nâng cao phẩm chất và năng lực lãnh đạo cho đội ngũ cán bộ, đảng viên của Đảng; tạo sự chuyển biến mạnh mẽ trong đấu tranh ngăn chặn, đẩy lùi tệ nạn tham nhũng, quan liêu, lãng phí của công, sách nhiễu dân, nâng cao chất lượng đội ngũ cán bộ, đảng viên của Đảng, nhất là với những đảng viên giữ vị trí lãnh đạo, quản lý. Bởi lẽ, đây là điều hết sức cần thiết và có ý nghĩa quyết định không chỉ đối với công tác xây dựng Đảng, đổi mới, chỉnh đốn Đảng, nâng cao năng lực lãnh đạo và sức chiến đấu của Đảng, mà còn đối với công cuộc đổi mới đất nước hiện đã thực sự bước sang một giai đoạn phát triển mới trong bối cảnh hội nhập quốc tế ngày càng sâu rộng, đẩy mạnh phát triển kinh tế thị trường, tái cấu trúc lại nền kinh tế đất nước và chuyển đổi mô hình tăng trưởng, gắn phát triển nhanh với phát triển bền vững. □

(18) Đảng Cộng sản Việt Nam. *Sđd.*, tr.17.